

“GARA EKOLOĢIJA”

“ECOLOGY OF THE SPIRIT”

STARPTAUTISKA UN EKUMENISKA KONFERENCE

INTERNATIONAL AND ECUMENICAL CONFERENCE

RĪGA, 2023. GADA 13. MAIJS

RIGA, 13 MAY, 2023

Organizē: Rīgas Augstākais reliģijas zinātņu institūts un Lutera Akadēmija
Organizers: Riga Higher Institute of Religious Sciences and Luther Academy

RARZI

LUTERA AKADĒMIJA

PROGRAMMA PROGRAMME

13. maijs, sestdiena
13 May, Saturday

9.00 Svētbrīdis Garīgā semināra kapelā (Katoļu ielā 16)
Morning Prayer in the Seminary Chapel (Katoļu Street 16)

V. E. ZBIGNEVS STANKEVIČS
Rīgas arhibīskaps metropolīts
Metropolitan Archbishop of Riga

V. E. HANSS MARTINS JENSONS
Liepājas bīskaps (LELB)
Bishop of Liepaja

PLENĀRSĒDE: RARZI Vecās kapelas konferenču zāle (Katoļu iela 16A)

PLENARY SESSION: The Conference Hall of the Seminary Old Chapel (Katoļu Street 16A)

9.30 Reģistrācija / Registration

I DAĻA / PART I **Vadītājs / Chairman – Prof. ŽANETE NARKĒVIČA, Dr. phil.**
Rīgas Augstākais reliģijas zinātņu institūts
Riga Higher Institute of Religious Sciences

10.00–10.10

Atklāšana / Opening

V. E. ZBIGŅEVS STANKEVIČS
Rīgas arhibīskaps metropolīts
Metropolitan Archbishop of Riga

V. E. HANSS MARTINS JENSONS
Liepājas bīskaps (LELB)
Bishop of Liepaja

10.10–10.40

Dr. GUNTIS KALME, *Dr. theol.*
Lutera Akadēmija (Latvija) / Luther Academy (Latvia)

RIETUMU CIVILIZĀCIJAS KRĪZE KĀ GARA EKOLOĢIJAS PROBLĒMA
THE CRISIS OF EUROPEAN CIVILIZATION AS A PROBLEM OF ECOLOGY OF THE SPIRIT

10.45–11.15

Assoc. prof. OLEHS KINDIJS/ Fr. OLEH KINDII, *Dr. theol.*,
Ekoteoloģijas un ilgtspējīgas attīstības institūta direktors
Ukrainas Katoliskā universitāte (Ukraina)
Director of the Centre of Ecotheology and Sustainable Development
Ukrainian Catholic University (Ukraina)

GLOBĀLĀ VIDES KRĪZE: KATOLISKĀS BAZNĪCAS ATBILDE
CATHOLIC CHURCH'S RESPONSE TO THE GLOBAL ENVIRONMENTAL CRISIS

11.15–11.30

Pārtraukums / Break

II DAĻA / PART II

Vadītājs / Chairman – Dr. GUNTIS KALME, *Dr. theol.*
Lutera Akadēmija (Latvija) / Luther Academy (Latvia)

11.30–12.00

Prof. RANDARS TASMUTS / Dr. RANDAR TASMUTH, *Dr. theol.*
Bībeles studiju un JD profesors,
Igaunijas Evanģēliski luteriskās baznīcas Teoloģijas institūts (Igaunija)
Professor of Biblical studies and New Testament,
Institute of Theology of Estonian Evangelical Lutheran Church (Estonia)

RADĪBA UN VISUMS KRISTĪGAJĀ DOMĀŠANĀ
CREATION AND COSMOS FOR CHRISTIAN THINKING

12.05–12.35

Prof. JĀNIS PRIEDE, *Dr. theol.*,
Latvijas Universitāte / Rīgas Augstākais reliģijas zinātņu institūts (Latvija)
University of Latvia / Riga Higher Institute of Religious Sciences (Latvia)

ĒDENES DĀRZS: INTERPRETATĪVĀS PARADIGMAS KONTINUITĀTE UN ATTĪSTĪBA PSALMU EKSEĢĒZĒ
GARDEN OF EDEN: CONTINUITY AND DEVELOPMENT OF INTERPRETATIVE PARADIGM IN THE
EXEGESIS OF THE PSALMS

12.35–12.55

Jautājumi un atbildes
Questions and responses

13.00–14.00

Pusdienas / Dinner

Darbs sekcijās: RARZI auditorijās (Katoļu iela 18)
Work in Sections: RARZI auditoriums (Katoļu Street 18)

I. TEOLOĢIJA - BAZNĪCAS SOCIĀLĀS MĀCĪBAS MŪSDIENU IZAICINĀJUMI
I. THEOLOGY - CONTEMPORARY CHALLENGES OF SOCIAL DOCTRINE OF THE CHURCH
Vecās kapelas konferenču zāle / Seminary Old Chapel

Vadītājs / Chairman – Assoc. prof. OLEHS KINDIJS / Fr. OLEH KINDII, *Dr. theol.*
Ukrainas Katoliskā universitāte (Ukraina)/Ukrainian Catholic University (Ukraina)

- 14.00–14.25 **Prof. MODRIS LĀCIS, *Dr. theol.***
Rīgas Teoloģijas institūts (Latvija)/Riga Theological Institute (Latvia)
- INTEGRĀLĀ EKOLOĢIJA UN JAUNĀ RADĪBA PĀVESTA FRANCISKA MĀCĪBĀ
INTEGRAL ECOLOGY AND THE NEW CREATION IN POPE'S FRANCIS TEACHING
- 14.25–14.50 **Dr. TORNBJORNS JOHANSONS / TORNBJÖRN JOHANSSON, *Dr. theol.***
Luteriskās teoloģijas skola (Zviedrija) / Lutheran School of Theology (Sweden)
- RADĪŠANA KĀ DĀVANA, SPREDIĶIS UN KĀPNES UZ DEBESĪM
THE CREATION AS GIFT, SERMON AND LADDER TO HEAVEN
- 14.50–15.00 Pārtraukums / Break
- 15.00–15.25 **Dr. DŽONS BOMBARO / JOHN BOMBARO, *Dr. theol.***
Eirāzijas reģiona teoloģiskās izglītības direktors, Misūri Sinodes luteriskās baznīcas misija
Eurasia Director of Theological Education, Lutheran Church Missouri Synod
- KONSTRUKCIONISMS: LGBTQ KUSTĪBAS IDEOLOĢISKAIS PAMATS
CONSTRUCTIONISM: THE IDEOLOGICAL FOUNDATION BEHIND THE LGBTQ MOVEMENT
- 15.25–15.50 **Dcn. assoc. prof. BENAS ULEVIČS / BENAS ULEVIČIUS, *Dr. theol.***
Vītauta Dižā Universitāte (Lietuva)
Vytautas Magnus University (Lithuania)
- KOSMISKĀ LITURĢIJA, LITURĢIJAS KOSMOSS: RADĪŠANA LITURĢIJĀ
COSMIC LITURGY, LITURGICAL COSMOS: CREATION IN LITURGY

II PRAKTISKĀ TEOLOĢIJA / II PRACTICAL THEOLOGY

Sv. Akvīnas Toma auditorija / Auditorium of St. Thomas Aquinas

Vadītājs / **Chairman** – **Dr. GUNTIS KALME, *Dr. theol.***

Lutera Akadēmija / Luther Academy

- 14.00–14.25 **GINTS GRAUDIŅŠ, *Mg. theol.***
Lutera Akadēmija / Luther Academy
- BAZŅĪCISKUMA PROBLĒMJAUTĀJUMI UN VĒRTĪBATTIEKSMES RIETUMU CIVILIZĀCIJAS SAKRĀLAJĀ
TĒLPĀ: RODNIJA STĀRKA UZSKATI
PROBLEMS AND VALUES FOR CHURCH RELATED RELIGION IN WESTERN CIVILIZATION:
ARGUMENTS OF RODNEY STARK
- 14.25–14.50 **Dr. cand. LAILA ČAKARE**
Lutera Akadēmija / Luther Academy
- PAKĻAUT UN VALDĪT VAI KOPT UN SARGĀT: DIEVA PAVĒLES AKTUALIZĀCIJA BĪBELĒ
TO SUBDUE AND HAVE DOMINION OVER GOD'S CREATED ORDER: THE ACTUALIZATION OF GOD'S
COMMAND IN THE CONTEXT OF THE NEW TESTAMENT
- 14.50–15.00 Pārtraukums / Break
- 15.00–15.25 **Pr. DMITRIJS ARTJOMOS MIC, *lic. theol.***
Rīgas Teoloģijas institūts / Riga Theological Institute
- „JA VĒLIES NEST MIERU, SARGĀ DIEVA RADĪBU”. PĀVESTA BENEDIKTA XVI KRISTĪGĀ BRIEDUMA
ČETRI EKO-TESTI
“IF YOU WANT TO BRING PEACE, PROTECT GOD'S CREATION”.
POPE BENEDICT XVI'S FOUR ECO-TESTS OF CHRISTIAN MATURITY

15.25–15.50

Dr. UĢIS SILDEGS, *Dr. theol.*
Lutera Akadēmija / Luther Academy

KRUSTA TEOLOĢIJA UN GARA EKOLOĢIJA
THEOLOGY OF THE CROSS AND ECOLOGY OF THE SPIRIT

III. STUDENTU KONFERENCE / III. STUDENT CONFERENCE

Sv. Jāņa Pāvila II auditorija / Auditorium of St. John Paul II

Vadītājs / Chairman –RAIMONDS GARAIŠ, *BC rel.zin.*,

Rīgas Augstākais reliģijas zinātņu institūts / Riga Higher Institute of Religious Sciences

14.00 – 14.15

SANTA PURMALE, *BC rel.zin.*,

Rīgas Augstākais reliģijas zinātņu institūts / Riga Higher Institute of Religious Sciences

*MEMENTO MORI: MŪŽĪBAS UN NĀVES APJĒGSMES EKSISTENCIĀLĀ NOZĪME
PATIESĀS CILVĒCĪBAS UN DIEVA MEKLĒJUMU CEĻĀ
MEMENTO MORI: THE EXISTENTIAL SIGNIFICANCE OF THE CONTEMPLATION
OF ETERNITY AND DEATH ON THE PATH OF TRUE HUMANITY AND THE SEARCH OF GOD*

14.15 – 14.30

HEINRIHS CINKMANIS

Rīgas Teoloģijas institūts / Riga Theological Institute

“SEVIS DĀVĀŠANA” KĀ CILVĒKA MIESAS IZPAUSME PIRMS UN PĒC GRĒKĀ KRIŠANAS
SV. JĀŅA PĀVILA II MIESAS TEOLOĢIJĀ
THE “SELF-GIVING” AS AN EXPRESSION OF THE HUMAN BODY BEFORE AND AFTER THE FALL IN ST.
JOHN PAUL II’S THEOLOGY OF THE BODY.

14.30 – 14.45

MĀRTIŅŠ MUIŽNIEKS

Lutera Akadēmija / Luther Academy

UZDEVUMS “KOPT” UN “SARGĀT” DIEVA RADĪBU KĀ CILVĒKA IDENTITĀTI VEIDOJOŠS FAKTORS
THE TASK OF “TENDING AND GUARDING” (GEN 2,15) GOD’S CREATION AS FACTOR OF FORMING
HUMAN IDENTITY

14.50–15.00

Pārtraukums / Break

15.00–15.15

SANDRA KOKINA

Lutera Akadēmija / Luther Academy

KAINA ZĪME – SLEPKAVĪBAS APŽĒLOŠANAS IESPĒJAS BĪBELĒ UN ŠODIEN
THE MARK OF CAIN – THE POSSIBILITY OF PARDON FOR MURDERER INT HE BIBLE AND TODAY

15.20–15.35

RAIMONDS GARAIŠ, *BC rel.zin.*,

Rīgas Augstākais reliģijas zinātņu institūts / Riga Higher Institute of Religious Sciences

LEKTORA LAJA PASTORĀLAIS KALPOJUMS PĀVESTA FRANCISKA APUSTULISKAJĀ PAMUDINĀJUMA
“EVAŅĒLIJA PRIEKŠ” GAISMĀ
THE PASTORAL MINISTRY OF THE LAY LECTOR IN THE LIGHT OF POPE’S FRANCIS APOSTOLIC
EXHORTATION “EVANGELII GAUDIM”

15.35–15.55

Jautājumi un atbildes
Questions and responses

Vecās kapelas konferenču zāle / Seminary Old Chapel

16.00–16.15

Konferences kopsavilkums – Sekciju vadītāji
Summary of the Conference – Chairmen of the Sections
Svētība/ Blessing